

ŠKOLA: Osnovna škola Nikole Tesle, Mirkovci

NADNEVAK: 15. studenoga 2013.

RAZRED: 4.a

UČITELJICA: Katica Konstantinović

NASTAVNO PODRUČJE: Iz prošlosti domovine Hrvatske

NASTAVNA TEMA: Hrvati i nova domovina

NASTAVAN JEDINICA: **Dolazak Hrvata u novu domovinu**

TIP SATA: obrada

KLJUČNI POJMOVI: Hrvati, kršćanstvo

Zadaće sata:

OBRAZOVNI ISHODI: slušati legende i priče o doseljavanju Hrvata u novu domovinu, odrediti vrijeme doseljenja; odrediti stoljeće primanja kršćanstva; upoznati vladavinu kneza Trpimira

FUNKCIONALNE ZADAĆE: razvijanje sposobnosti promatranja, opisivanja, zaključivanja, uspoređivanja; razvijanje sposobnosti snalaženja u prostoru i vremenu; razvijanje pamćenja i pažnje

ODGOJNE ZADAĆE: promicati ljubav i ponos za domovinu; razvijati interes za istraživanje povijesnih izvora

KORELACIJA:

- hrvatski jezik: književnost – čitanje legende, jezično izražavanje – opisivanje slike: Oton Iveković: Dolazak Hrvata na Jadran i Ferdo Quiquerez: Dolazak Hrvata k moru
- likovna kultura: slikanje povijesnih događaja
- vjeronauk: Hrvati i kršćanstvo

OBLICI RADA: individualni, frontalni oblik rada, rad u skupinama

NASTAVNE METODE: metoda govorenja, slušanja, čitanja, pisanja, razgovora, rad na zadacima

NASTAVNI IZVORI I SREDSTVA:

- reprodukcije slika
- lenta vremena
- zemljovid RH
- udžbenik Naš svijet 4, str. 72,73, radna bilježnica Naš svijet 4, str. 54
- bilježnica
- kreda i ploča
- projektor, prijenosno računalo

TIJEK NASTAVNOG SATA

MOTIVACIJA

Učili smo na satu HJ da glagolima izričemo prošlo, sadašnje i buduće vrijeme. Hajdemo vidjeti koliko se daleko u prošlost možemo vratiti. Kako možemo znati što se događalo prije nego što smo se mi rodili? (pričaju nam naši roditelji). A kako oni znaju što se događalo prije njih? ... Zaključujemo da uvijek postoje priče, legende koje svjedoče o prošlosti.

NAJAVA TEME

U narednih nekoliko sati PID-a vratit ćemo se u daleku prošlost i učiti o povijesti Hrvata, a danas ćemo naučiti nešto o tome kako su Hrvati došli u svoju novu domovinu.

- naslov na ploči: Hrvati i nova domovina

GLAVNI DIO SATA

***(obrada nastavnog sadržaja ide uz PPT prezentaciju na zidnom platnu)**

Budući da ćemo proučavati povijest, prvo je potrebno objasniti/pojasniti značenje riječi povijest i povjesničar. POVIJEST je znanost koja proučava prošlost čovjeka, postanak naroda, društva, događaje i važne pojave u prošlosti, a POVJESNIČAR je osoba koja proučava povijest.

Prepričavam legendu o dolasku Hrvata u našu domovinu koju učenici prate na prezentaciji. Uz priču, pokazujem im dvije reprodukcije slika: Oton Iveković: Dolazak Hrvata na Jadran i Ferdo Quiquerez: Dolazak Hrvata k moru te sliku ratnika iz 8. stoljeća.

- emocionalna stanka
- učenici izražavaju svoje osjećaje, mišljenja

Velika seoba Hrvata započela je početkom 7. stoljeća. Što mislite, koliko je dugo trajala? (čitavo jedno stoljeće) Hrvati su na današnje prostore došli s Karpata. To je područje današnje Poljske. Bavili su se zemljoradnjom i stočarstvom. Sijali su pšenicu, proso, ječam, zob. Uzgajali različito voće.

Živjeli su u zemunicama i nastambama od pruća oblijepjenim blatom i pokrivenim slamom. Nisu vjerovali u jednoga Boga (kao sada) nego su vjerovali u više bogova: PERUN je bio poznat kao gospodar munje i groma. SVETOVID je najsajjniji po pobjedama. On sve vidi i sve čuje. VESNA predstavlja dolazak vedrog godišnjeg doba, proljeća. Svojom ljepotom označava svjetlost i jasnoću. LADA je božica ljepote i ljubavi. STRIBOR je bio bog vjetra u krošnjama drveća u šumi.

U 9. stoljeću su od svojih susjeda primili kršćanstvo. Hramove su prenamijenili u crkve. Kao dokaz pokršćavanja Hrvata je i krstionica kneza Višeslava. Osnovani su dvije kneževine na čelu kojih je bio knez. Jedna se kneževina prostirala se od mora do Petrove gore. Zvala se Bijela ili Primorska Hrvatska i njome je vladao knez Borna. Druga, Panonska ili Posavska Hrvatska prostirala se između rijeka Save i Drave, a najznačajniji knez je bio Ljudevit Posavski. Sredinom 9. stoljeća Hrvatsku je snažnom učinio knez Trpimir. Po njemu je osnovana dinastija Trpimirovići.

SINTEZA

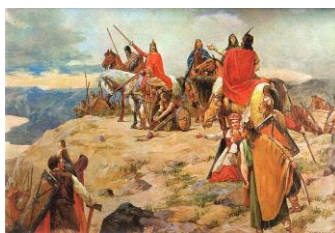
Ponovimo što smo naučili danas:
O dolasku Hrvata postoje brojne legende.
Kada su Hrvati naselili današnji prostor?
Koliko dugo je trajala seoba?
Jesu li oni samo došli i tu se naselili? Bez borbe?
Kakvi su Hrvati bili ratnici?
Čime su se bavili kad su se doselili?
Kako su živjeli? U čemu?
Kada su primili kršćanstvo?
Koliko je bilo kneževina u 9. stoljeću?
Kako su se zvale?
Tko je bio na čelu kneževina?
Što dokazuje krstionica kneza Višeslava?
Po čemu je značajan knez Trpimir?

ZADAVANJE DOMAĆE ZADAĆE

Proučiti tekst iz udžbenika sa stranica 72 i 73 te riješiti zadatak iz radne bilježnice na stranici 55.

PLAN PLOČE

Hrvati i nova domovina

- 7. stoljeće – *velika seoba Hrvata*

- *nova domovina* - *od rijeke Drave na sjeveru do Jadranskog mora na jugu*

- 9. stoljeće – *primaju kršćanstvo*

- *dvije kneževine:*

Primorska ili Bijela – knez Borna

Panonska ili Posavska – knez Ljudevit Posavski

lenta vremena (samo 7. i 9. stoljeće)

POVIJEST ili HISTORIJA je znanost koja proučava prošlost
ovjeka, postanak naroda, društva, događaje i važne pojave u
prošlosti.

POVIJESNIČAR ili HISTORIČAR je osoba koja proučava
povijest.

POVIJESNA VRELA ili IZVORI su svjedoci naše prošlosti
(građevine, uporabni predmeti, pisani dokumenti, slike,
crteži, fotografije, usmena predaja itd.)

Prije dolaska Hrvata

Hrvatska je kroz povijest mijenjala svoj oblik i vladare. Prije dolaska Hrvata na današnjim prostorima živjeli su Iliri, Kelti, Avari, Rimljani i Grci.

AVARI – živjeli su na području današnje Slavonije

RIMLJANI I GRCI – živjeli su na području današnje Primorske Hrvatske

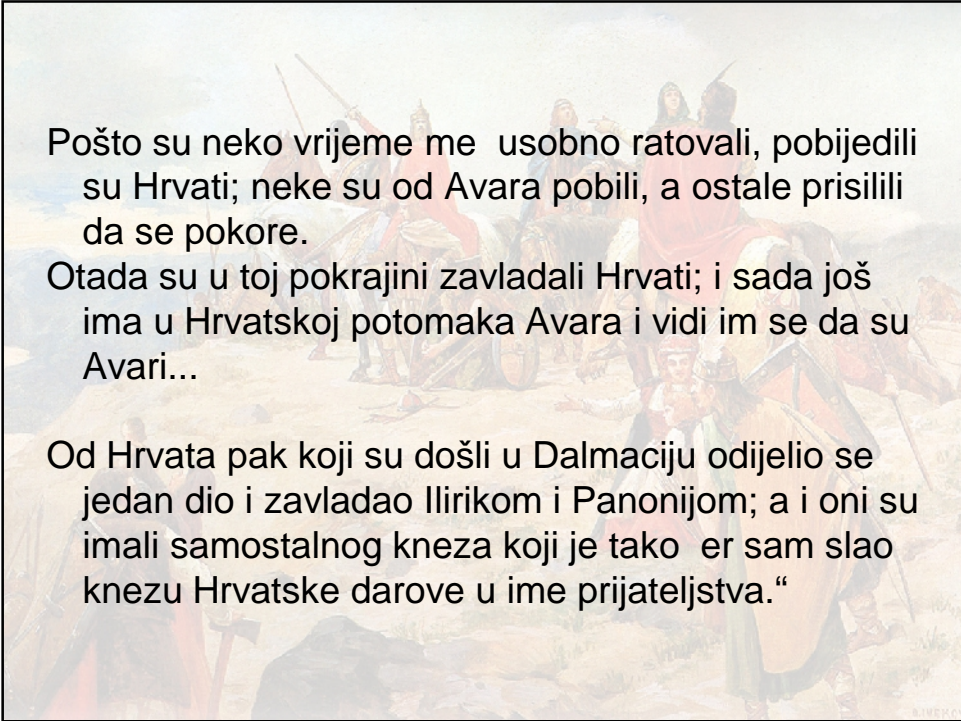
KELTI – žive na prostorima cijele Hrvatske

ILIRI – žive na prostorima južne Hrvatske

Legenda o dolasku Hrvata

Bizantski car Konstantin VII. Porfirogenet napisao je o dolasku Hrvata u današnju domovinu sljedeće:

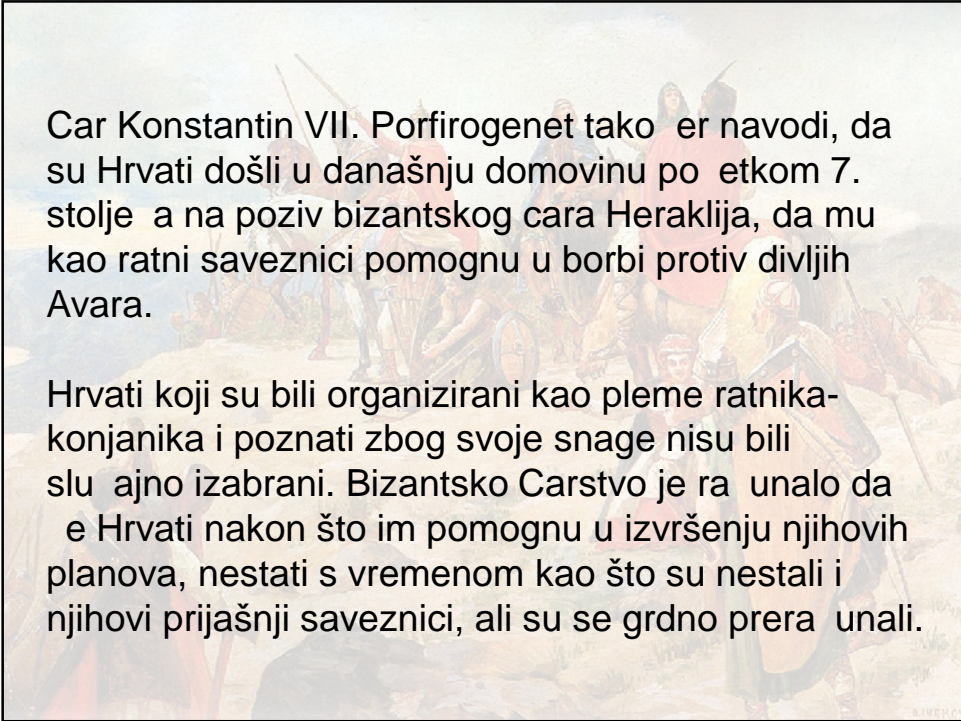
"Hrvati su pak stanovali u ono vrijeme s onu stranu Bavorske gdje su sada Bijelohrvati. Jedan od njihovih rodova, petero braće - **Klukas, Lobel, Kosenc, Muhlo i Hrvat**, i dvije sestre **Tuga i Buga**, odijelili su se od njih, došli su zajedno sa svojim narodom u Dalmaciju i našli Avare u posjedu te pokrajine.

Pošto su neko vrijeme me usobno ratovali, pobijedili su Hrvati; neke su od Avara pobili, a ostale prisilili da se pokore.

Otada su u toj pokrajini zavladao Hrvati; i sada još ima u Hrvatskoj potomaka Avara i vidi im se da su Avari...

Od Hrvata pak koji su došli u Dalmaciju odijelio se jedan dio i zavladao Ilirikom i Panonijom; a i oni su imali samostalnog kneza koji je također sam slao knezu Hrvatske darove u ime prijateljstva.“

Car Konstantin VII. Porfirogenet također navodi, da su Hrvati došli u današnju domovinu početkom 7. stoljeća na poziv bizantskog cara Heraklija, da mu kao ratni saveznici pomognu u borbi protiv divljih Avara.

Hrvati koji su bili organizirani kao pleme ratnika-konjanika i poznati zbog svoje snage nisu bili slučajno izabrani. Bizantsko Carstvo je računalo da će Hrvati nakon što im pomognu u izvršenju njihovih planova, nestati s vremenom kao što su nestali i njihovi prijašnji saveznici, ali su se grubo prevarili.

- početkom 7. stoljeća dolaze na područje između rijeke Drave na sjeveru i Jadranskog mora na jugu

Bavili su se zemljoradnjom i stojarstvom. Sijali su pšenicu, proso, ječam, zob. Uzgajali različite voćke. Živjeli su u zemunicama i nastambama od pruća oblijepljenim blatom i pokrivenim slamom. Nisu vjerovali u jednoga Boga (kao sada) nego su vjerovali u više bogova

hrvatski ratnik

Hrvati su nakon doseljenja zadržali stara vjerovanja. Imali su puno bogova: Svarog, Perun, Vesna, Lada, Stribor, Morana ...

PERUN je bio poznat kao gospodar munje i грома.

SVETOVID je najsajjniji po pobjedama. On sve vidi i sve čuje.

VESNA predstavlja dolazak vedrog godišnjeg doba, proljeće. Svojom ljepotom označava svjetlost i jasnoću.

LADA je božica ljepote i ljubavi.

STRIBOR je bio bog vjetra u krošnjama drveća u šumi.

PRVE KNEŽEVINE

su nastale krajem 8. st. i po etkom 9. st.

**PRIMORSKA ili
BIJELA HRVATSKA**

↓

prostirala se od mora do
Petrove gore
najzna ajniji knez je Borna

**PANONSKA ili
POSAVSKA HRVATSKA**

↓

prostirala se izme u
rijeka Save i Drave
najzna ajniji knez je
Ljudevit Posavski

Prve kneževine

**PANONSKA ili POSAVSKA
HRVATSKA**

**PRIMORSKA ili BIJELA
HRVATSKA**

— granica između pokrajina
 — Panonska (Posavska), Primorska i Bijela Hrvatska
 — Osvaja Hrvatska
 — Osvaja pod izravnom Bizanta
 — Francija — Bugarska — Italija

■ sjedišta hrvatskih knezova

1 : 250 000

**U vrijeme kneza Višeslava (9. st.) su primili
krš anstvo.**

Višeslavova krstionica
naziv je kamene krstionice
na kojoj se spominje knez
Višeslav, a jedan je od
najznačajnijih spomenika
hrvatske kulture iz ranog
Srednjeg vijeka.

- 7. stoljeće – velika seoba Hrvata
- nova domovina - od rijeke Drave na sjeveru do Jadranskog mora na jugu

- 9. stoljeće – primaju krš anstvo
- dvije kneževine:

Primorska ili
Bijela Hrvatska

knez Borna

Posavska ili
Panonska Hrvatska

knez Ljudevit
Posavski